Rodna Gruda

»Čimprej do dna, da se lahko odženeš!«

“In order to bounce off, one must first reach the bottom.”

Objavljeno dne/Published on: 02.11.2013
Avtor članka/Article Author: Blanka Markovič Kocen, foto: osebni arhiv D. U.

Drago Urankar je pred sedmimi leti v Braziliji ustanovil podjetje Urankar Brazil Ltda, ki je pot na ta hitro rastoči trg odprlo Gorenju, s koristnimi nasveti pa je Urankar ob prihodu v Brazilijo pomagal še številnim drugim Slovencem. Pri Urankarjevih govorijo slovensko, tudi obe hčeri, rojeni v Braziliji. Slovenski podjetnik bo tudi v prihodnje gradil most med, kot pravi, malo Slovenijo in veliko Brazilijo, kjerkoli pač bo. Načrtuje namreč vrnitev domov.

Drago Urankar established a Brazilian company Urankar Brazil LTDA which opened the door to this rapidly developing market to Gorenje. Urankar also helped many Slovenians upon their arrival to Brazil, by giving them helpful advice. His family, including his two daughters who were born in Brazil, speak the Slovenian language. His intention is to build a bridge between what he calls little Slovenia and great Brazil, because he plans to return home.

Drago Urankar (prvi z leve) z Gorenjevo ekipo, ki ji je pomagal pri prodoru na brazilski trg.

»Moj prihod v Brazilijo je bil predvsem počitniškega značaja,« pojasnjuje Drago Urankar, slovenski poslovnež, ki se je v to državo preselil že kmalu po osamosvojitvi, leta 1993. Pred odhodom se je v Sloveniji ukvarjal z gradbeništvom in bil četrtinski lastnik brezcarinskih prodajaln Regal ob meji s Hrvaško. »Takrat sem si Brazilijo kot večina Slovencev predstavljal kot tropsko državo, pretežno poseljeno z domorodci, poraščeno s palmami, polno različnih eksotičnih živali, skratka, nekako tako, kot je bila prikazana v raznih dokumentarnih filmih,« se spominja. »In prav takšna je bila zvezna država Bahia, kamor sem prvikrat prišel!« Tudi ljudje so bili (vsaj takrat) brazilsko prijazni, pripoveduje, z njihovim značilnim temperamentom.

Vse to je bil povod, da se je Drago Urankar odločil za nakup počitniške hiše na obali Atlantika, v mestu Ilheus, z bogato zgodovino pridelovalcev kakava in s svojo idilično lokacijo. »V naslednjih letih so se prvotne predstave o tej deželi krepko spremenile oziroma dopolnile, pa tudi Brazilija se je v tem obdobju zelo spremenila,« pravi Urankar. V zadnjih desetih letih se je namreč ta država povzpela na 5. mesto gospodarskih velesil oziroma ekonomij. Od približno 240 milijonov prebivalcev je danes že več kot polovica srednjega sloja. »Vedeti pa je tudi treba, da je danes Brazilija ena najdražjih držav,« dodaja sogovornik. Za primerjavo: življenjski stroški so kar nekajkrat višji kot v Sloveniji,«pravi. Davki in carine so izredno visoki, tudi do 150-odstotni. Prestižni izdelki, kot so jahte, dragi avtomobili in podobno, so obdavčeni progresivno. Sogovornik navaja primerjavo: kilogram kruha v trgovini Santa Luzija v Sao Paulu (črn kruh z orehi) stane 15 evrov, pri nas pa kilogram ajdovega kruha z orehi 1,5 evra - ta podatek pove vse. »Pa še to: tega kruha do osmih zvečer zmanjka s polic.«

Slovenski podjetniki v devetdesetih neodločni

Po Urankarjevih besedah je bilo v devetdesetih letih več poskusov pripeljati kakšno slovensko podjetje v Brazilijo. »A so zaradi nepoznavanja razmer in takratne situacije v Sloveniji, kjer je bilo gospodarstvo v vzponu, predstavniki podjetij, s katerimi smo se pogovarjali o vstopu na brazilski trg, odstopili od teh zamisli,« se spominjaUrankar, ki tako neodločnost obžaluje, saj je bilo takrat, kot pravi, pripeljati in ustanoviti podjetje v Braziliji mnogo lažje kot danes. Birokratskih ovir praktično ni bilo. »Podjetje si lahko odprl v nekaj dneh za takratnih nekaj tisoč mark,« pojasnjuje.

Danes je ta postopek dolgotrajen in zelo drag. Pred sedmimi leti je sogovornik ustanovil podjetje Urankar Brazil Ltda, ki je od tedaj pripeljalo na brazilski trg Gorenje in ustvarilo temelje za njegovo nadaljnje delovanje oziroma širitev.

Drage nepremičnine

Kar zadeva nakup nepremičnin za povprečnega Slovenca v Braziliji, Urankar pove, da so trenutne cene nekajkrat višje kot pred leti. Rast se je sicer nekoliko umirila, ne pa ustavila.

Veliko nepremičnin se kupuje po sistemu: kupiš stanovanje po načrtu in ko je po dveh letih nared, je že enkrat ali dvakrat dražje. Tako so cene apartmajev v Sao Paulu po Urankarjevih besedah od enega pa tudi do 25 milijonov evrov, odvisno od mestne četrti. Podpore pri nakupu stanovanj ni, dodaja, razen pri socialnih stanovanjih, ki se plačujejo z minimalnimi obrestmi do 30 let v okviru državnega projekta Minha casa miha vida (Moja hiša, moje življenje).

»Največji problem danes je tako pri novogradnjah kot pri prenovah zgradb, da praktično ne dobite delovne sile oziroma izvajalcev. Zaradi razmaha v gradbeništvu je stoodstotno pomanjkanje obrtniških storitev,« pojasnjuje sogovornik in opozarja tudi na svetovno prvenstvo v nogometu prihodnje leto in 2016. še olimpijske igre, kar je povzročilo pravi kaos v gradbeništvu.

Majhna slovenska skupnost s poslovnim klubom

V Brazilijo prihajajo ljudje z vseh koncev sveta, predvsem pa, kot ugotavlja Urankar, iz držav, ki imajo že dalj časa svoje izseljeniške kolonije (približno zadnjih 150 let). To so skupnosti, kot so japonska, nemška, italijanska, ukrajinska, nizozemska, sirijska, libanonska in cela vrsta drugih. Slovenska skupnost šteje nekaj sto ljudi, kar je v primerjavi z drugimi in s tako veliko deželo,
kot je Brazilija, zanemarljivo.

Drago Urankar je med drugim zaslužen za ustanovitev slovenskega poslovnega kluba V Ilheusu. »Na zidu stavbe zraven letališča, kjer je sedež Urankar Brazil, je tabla 'Slovenski klub' in slovenska zastava,« ponosno pove. »Klub deluje ljubiteljsko, sicer pa se vse že vrsto let dogaja pri meni doma in moram reči, da nas je obiskalo že na stotine Slovencev. Ker pa je Slovenija tako majhna – točno stokrat manjša od Brazilije, se tako ali drugače vsi Slovenci med seboj
poznamo. Pri nas je vsak Slovenec dobrodošel, še posebno, če pride z dobro voljo in poštenimi nameni,« pripoveduje sogovornik. »Zagotovo pa ni bilo nikogar od tistih, ki se pojavljajo na straneh črne kronike v slovenskih medijih. In kako človek uspe na zelenem kontinentu? »Danes zelo težko in z veliko sreče! Seveda mora imeti denar...«

Načrtovana vrnitev

»V Braziliji me zadržuje še nekaj obveznosti, ki jih bo treba dokončati, potem pa vsekakor domov v Slovenijo! Brazilskega državljanstva nimam, saj bi se zaradi njega moral odpovedati slovenskemu, tega pa ne bi naredil za nič na svetu. Imam pa stalno vizo bivanja, kar mi povsem zadostuje. Hčerki imata dvojno državljanstvo, ker sta rojeni v Braziliji, in je to zakonsko dovoljeno,« Urankar razkriva načrte. »Doma govorimo izključno slovensko, in sicer s štajerskim naglasom.«

Pa tudi sicer je pri Urankarjevih vzdušje bolj slovensko kot brazilsko. »Ker k nam prihaja mnogo Slovencev, je komuniciranje v slovenskem jeziku povsem normalna vsakodnevna praksa. Na ta način se tudi praktično obnavlja in vzdržuje slovenščina v naši hiši,« pove Drago Urankar in se pohvali, da mnogo njihovih brazilskih sosedov in prijateljev obvlada že precej slovenskih besed in stavkov. »Doma imamo tudi slovensko knjižnico, ki se iz leta v leto počasi, a vztrajno širi.«

Eno je država, drugo pa domovina

Odnos do domovine Urankar pojasnjuje takole: »Eno je država Slovenija, drugo pa je domovina Slovenija. Država je institucija, ali je dobra in urejena ali pa slaba. Za našo se ve, kakšna je trenutno. Domovina pa je zame samo ena in edina.« A sogovornik verjame tudi v lepšo in urejeno državo Slovenijo. Pravi, da je večni optimist. Zadnja leta vsako leto pripelje kakšno skupino Brazilcev v Slovenijo, med njimi več pomembnih poslovnežev in vplivnih ljudi, tako iz gospodarstva in kulture kot tudi iz politike. »Trudim se prikazati Slovenijo v najlepši luči in podobi. Vesel sem, da mi vedno uspe, da se vrnejo vsi navdušeni, kot tudi to, da so mnogi že navezali takšne ali drugačne vezi s Slovenijo, predvsem pa se vsi vračajo.« Po vsakem takem obisku se krog ljubiteljev Slovenije širi, ugotavlja sogovornik. »To se navezuje na boljše čase za našo domovino in državo, ki bodo zagotovo prišli,« optimistično napoveduje.

Na situacijo v Sloveniji Urankar gleda nekako tako kot na človeka, ki se utaplja: čimprej mora priti do dna, da se lahko odžene, priplava na površje in zajame zrak. »O političnih in gospodarskih razmerah pa imamo navadni državljani verjetno enako mnenje...«

Draga vstopnica na brazilski trg

Zanimanje slovenskih podjetij za vstop na brazilski trg je po Urankarjevem mnenju vedno večje. A je vstopnica zelo draga in zahteva precej časa. »Moram pa dodati, da sem v zadnjem času spoznal mnogo mladih Slovencev z zelo zanimivimi in vrhunskimi projekti. So lastniki malih ali srednje velikih podjetij in jih vstop na brazilski trg zanima. To je nova generacija, ki ne hlepi samo po hitrem zaslužku, ampak dela na dolge proge in prav pri tej generaciji je prisotna željo po spremembi oziroma izboljšanju situacije, v kateri je Slovenija danes,« pravi Urankar, ki v to generacijo verjame. »Te posameznike, ki jih je vedno več, je treba podpreti in jim pomagati,« poudarja. »Prav zato se bom trudil še naprej graditi most med malo Slovenijo in veliko Brazilijo - kjerkoli pač bom. Saj poznate svetopisemsko zgodbo o Davidu in Goljatu...«

